

2025-02-18

Ärendenummer
BTN-2025/40

Handläggare
Alf Klingvall
alf.klingvall-axlev@huddinge.se

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Hemställer till kommunfullmäktige om revidering av taxa HKF 4250 med anledning av införande av möjligheten att söka gårdsförsäljningstillstånd enligt alkohollagen

Förslag till beslut

Bygglövs- och tillsynsnämnden beslutar:

1. Bygglövs- och tillsynsnämnden hemställer att kommunfullmäktige beslutar om en revidering av taxa 4250, under förutsättning att riksdagen antar förslag om införande av gårdsförsäljningstillstånd genom ändring i alkohollagen, i enlighet med bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2025.
2. Protokollet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Från och med den 1 juni 2025 föreslås ändringar i alkohollagen som innebär att kommunen ska kunna pröva en ansökan om försäljning av alkoholdrycker i form av ett gårdsförsäljningstillstånd. Ändringen av alkohollagen innebär även att kommunen ska utöva tillsyn över dessa nya gårdsförsäljningstillstånd. Kraven för att få ett försäljningstillstånd liknar kraven för att få ett serveringstillstånd. Sökanden ska vara personlig och ekonomisk lämplig att bedriva verksamheten. Vissa krav ställs på verksamheten och sökanden ska klara av ett särskilt kunskapsprov. Med anledning av detta föreslås en revidering av taxa HKF 4250 så att det blir möjligt att ta ut ansökningsavgift samt årlig tillsynsavgift.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har den 16 januari 2025 överlämnat en proposition (2024/25:86) till riksdagen i vilken det bland annat föreslås att det från och med den 1 juni 2025 införs ändringar alkohollagen som ger möjlighet att erhålla tillstånd för att bedriva gårdsförsäljning av alkoholdrycker. Tillståndet benämns gårdsförsäljningstillstånd.

Bygglövs- och tillsynsnämnden är den nämnd som har ansvar alkohol- och tobakstillsynen enligt alkohollagen i Huddinge kommun. Detta innebär att nämnden ansvarar för prövningen av tillstånd för gårdsförsäljning av

POSTADRESS
Miljö- och bygglövsförvaltningen
Miljötillsynsavdelningen
141 85 Huddinge

BESÖKSADRESS
Hälsövägen 7

E-POST OCH WEBB
miljotillsyn@huddinge.se
www.huddinge.se

TELEFON (VXL)
08-535 300 00

alkoholdrycker samt utövar tillsynen av dessa försäljningsställen.

För att kunna bedriva gårdsförsäljning med alkoholdrycker krävs det gårdsförsäljningstillstånd.

En förutsättning för att kunna få ett gårdsförsäljningstillstånd är bland annat att sökanden är oberoende tillverkare som yrkesmässigt och på egen hand tillverkar alkoholdrycker. Årsproduktionen får inte överstiga vissa litertal. Det är tänkt att gårdsförsäljningstillståndet ska kunna utnyttjas av verksamheter som bedriver småskalig tillverkning.

Den som har gårdsförsäljningstillstånd får bedriva gårdsförsäljning endast från den plats där huvuddelen av alkoholdryckerna har tillverkats (försäljningsstället). För tillverkare av vin kan den platsen i stället vara där huvuddelen av druvorna har odlats.

Gårdsförsäljning får endast ske till konsumenter som deltar i ett besöksarrangemang som har anordnats av tillståndshavaren och som har anknytning till den aktuella alkoholdrycken. Besöksarrangemanget ska genomföras i nära anslutning till försäljningsstället. Besöksarrangemanget ska dessutom ha ett kunskapshöjande inslag och viss varaktighet samt erbjudas till konsumenter mot betalning.

Vid gårdsförsäljning får försäljning av de egentillverkade alkoholdryckerna till varje enskild konsument vid samma besökstillfälle inte överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker.

Ansökan om gårdsförsäljningstillstånd ska göras skriftligen till den kommun där försäljningsstället är beläget. Den som bedriver gårdsförsäljning ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och hanteringen i övrigt samt ansvara för att det finns ett lämpligt egenkontrollprogram. Egenkontrollprogrammet och de övriga uppgifter som behövs för kommunens prövning ska bifogas ansökan.

Gårdsförsäljningstillstånd får meddelas endast den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att bedriva verksamheten. Detta innebär att prövningen av själva ansökan kommer att göras på ett liknade sätt som för serveringstillstånd. Remiss till Polismyndigheten blir obligatorisk. En ansökan om gårdsförsäljningstillstånd får inte bifallas innan yttrandet från Polismyndigheten kommit in till kommunen.

Sökanden ska genom att avlägga ett prov också visa att han eller hon har de kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter som krävs för att bedriva verksamhet med gårdsförsäljning.

Om gårdsförsäljning på grund av försäljningsställets belägenhet, besöksarrangemangets utformning eller andra omständigheter kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får gårdsförsäljningstillstånd vägras även om övriga krav enligt denna lag är uppfyllda.

Gårdsförsäljningstillstånd ska avse ett visst avgränsat utrymme där försäljningen av alkoholdrycker ska ske. Utrymmet ska disponeras av tillståndshavaren.

Ett gårdsförsäljningstillstånd ska avse viss tid och får som längst gälla till och med den 31 maj 2031.

Tillståndshavaren eller en försäljningsansvarig person som utsetts av denne ska ha tillsyn över gårdsförsäljningen och vara närvarande på försäljningsstället under hela den tid som försäljning äger rum. Den försäljningsansvarige ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt. Tillståndshavaren ska till kommunen anmäla namnen på den eller de personer som har utsetts att ansvara för gårdsförsäljningen. Tillståndshavaren ansvarar för att den personal som anlitas vid gårdsförsäljningen har de kunskaper om gårdsförsäljning som krävs.

Kommunen beslutar under vilka tider gårdsförsäljning får bedrivas. Gårdsförsäljning får dock inte bedrivas tidigare än klockan 10.00 och inte pågå längre än till klockan 20.00. Vid bestämmande av tiden för gårdsförsäljning ska det särskilt beaktas om försäljningen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Priset på alkoholdrycker som säljs genom gårdsförsäljning får inte sättas lägre än tillverkningskostnaden samt ett skäligt påslag.

Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd och ta ut en avgift för tillsynen.

Förvaltningen föreslår att bygglovs- och tillsynsnämnden hemställer att kommunfullmäktige beslutar om ny lydelse av vissa delar av nuvarande taxa HKF 4250 (bilaga 2) med anledning av de föreslagna ändringarna i alkohollagen under förutsättning att riksdagen beslutar om dessa. Förslaget till ny lydelse i berörda delar av HKF 4250 redovisas nedan och i bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2025. Enbart föreslagna ändringar finns med i bilagan och ny lydelse är markerad med kursiv och fet stil samt är överstruken med gul färg.

Förslag till ändringar i nuvarande taxa

Nya punkter i taxan

- Fast tillsynsavgift för gårdsförsäljningstillstånd 10 000 kronor. (punkt 1.1.1.8)
- Prövning av ansökan om ändring av tillstånd för gårdsförsäljning avseende försäljningstid, försäljningsyta 2 500 kronor. (punkt 1.2.13)

Ändringar och tillägg till befintliga taxepunkter (tillkommande text är markerad med kursiv text)

- Prövning av ansökan om stadigvarande serveringstillstånd (nytt tillstånd och ägarskifte) *eller gårdsförsäljningstillstånd*. Avgift för kunskapsprov ingår. (punkt 1.2.1)
- Prövning av ansökan om stadigvarande serveringstillstånd *eller gårdsförsäljningstillstånd* för en verksamhet med befintligt serveringstillstånd i Huddinge kommun. (punkt 1.2.2)
- Prövning av ansökan om förändring av krets med betydande inflytande i tillståndspliktig verksamhet (serveringstillstånd *eller gårdsförsäljningstillstånd*) innebärande att
  - a) samtliga ägare byts,
  - b) hela styrelsen byts, eller
  - c) alla bolagsmän i handelsbolag eller kommanditbolag byts. (punkt 1.2.3)
- Prövning av ansökan om förändring av krets med betydande inflytande i tillståndspliktig verksamhet (serveringstillstånd *eller gårdsförsäljningstillstånd*) innebärande
  - a) byte av ägare,
  - b) byte av ledamot, eller
  - c) byte av bolagsmän i handelsbolag och kommanditbolag. (punkt 1.2.4)
- Kunskapsprov för serveringstillstånd *och gårdsförsäljningstillstånd* (utöver det som ingår i en ansökan om tillstånd). (punkt 1.3.1)

Förvaltningens synpunkter

Det är i nuläget svårt att bedöma om och när det till bygglovs- och tillsynsnämnden kan tänkas inkomma ansökningar om gårdsförsäljningstillstånd. För att ha en beredskap att kunna ta ut avgift från och med att den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft bör kommunfullmäktige fatta beslut om ändringar av taxa HKF 4250 senast i juni 2025.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Den föreslagna taxan har inga juridiska konsekvenser för nämnden. Vad gäller ekonomiska konsekvenser innebär taxan att nämnden får täckning för kostnader som föranleds av ansökningsförfarandet och tillsyn av gårdsförsäljningstillstånd.

Toralf Nilsson
Teknisk direktör

Staffan Stafström
Miljöchef

Bilagor

1. Förslag på ny lydelse i vissa delar av taxa HKF 4250 för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet avseende alkohollagen

2. Taxa för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, HKF 4250 (hela nuvarande taxan)

Beslutet delges

Kommunstyrelsen